

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο

Οι «συνομιλίες της απουσίας» στους χώρους κοινωνικής δικτύωσης

Η ολοένα και αυξανόμενη χρήση του κυβερνοχώρου δείχνει ότι το διαδίκτυο ανταποκρίνεται στις ανάγκες επικοινωνίας των νέων, γιατί τους επιτρέπει να περνούν μεγάλο μέρος της ημέρας τους συνομιλώντας με γνωστούς και άγνωστους συνομηλίκους. Αλλά αυτή η διαδικτυακή λάμψη οδηγεί ορισμένους νέους –συνήθως αυτούς που έχουν δύσκολες σχέσεις στην πραγματική ζωή– να αναπτύξουν επικίνδυνες **συνάφειες** με άγνωστους ανθρώπους ή να υποστούν διαδικτυακή κακοποίηση.

Σταδιακά, το διαδίκτυο εξελίσσεται σε μια πολυπληθή, εικονική, παγκόσμια «περαντζάδα»¹, αντικαθιστώντας όλο και περισσότερο την παραδοσιακή βόλτα στην πλατεία. Οι χώροι κοινωνικής δικτύωσης, όπως π.χ. το Facebook, αντικαθιστούν τη χαμένη αίσθηση του ανήκειν σε μια κοινότητα και προσφέρουν τα αναγκαία κοινωνικά «χάδια» και σημάδια αναγνώρισης της ύπαρξης. Οι νέοι έχοντας αφήσει το φυσικό τους σώμα πίσω στον πραγματικό χώρο **υπερβαίνουν** τα όρια και τους περιορισμούς τους (συμπεριλαμβανομένου και του βιολογικού τους φύλου) και πειραματίζονται με διαφορετικές ταυτότητες και προσωπικότητες. Ταυτόχρονα, παραμένουν **παγιδευμένοι** σε εικονικές σχέσεις, που είναι ασφαλείς, ακριβώς επειδή είναι ελεγχόμενες. Εάν κάποτε συναντηθούν στον πραγματικό χώρο-χρόνο, δηλαδή ζωντανά με τον φίλο που απόκτησαν στο διαδίκτυο, συνήθως απογοητεύονται, ακριβώς επειδή η πραγματικότητα σχεδόν πάντοτε **ματαιώνει** τη φαντασίωση. Έτσι, για να βρει ο χρήστης ανακούφιση, επιστρέφει τις περισσότερες φορές στην ασφάλεια του εικονικού, περνώντας όλο και πιο πολλές ώρες μπροστά στην οθόνη του.

Αυτές οι «συνομιλίες της απουσίας» ανακουφίζουν από τις δυσκολίες της πραγματικής ζωής, αλλά είναι πιθανό να τροποποιούν καθοριστικά τον ψυχισμό. Σε αρκετές έρευνες, η ηλεκτρονικά διαμεσολαβημένη² επικοινωνία στους νέους έχει συνδεθεί με αυξημένη κατάθλιψη, μοναξιά και αποξένωση, με αποτέλεσμα να γίνεται λόγος για ένα νέο **αναδυόμενο** προφίλ: όλο και περισσότεροι νέοι σήμερα νιώθουν

¹ **Περαντζάδα**: βόλτα με τα πόδια σε συγκεκριμένη διαδρομή που επαναλαμβάνεται.

² **Ηλεκτρονικά διαμεσολαβημένη επικοινωνία**: επικοινωνία που πραγματοποιείται μέσω κάποιας ηλεκτρονικής συσκευής.

θλιμμένοι, μόνοι και αποξενωμένοι και τείνουν να απορροφώνται σε διαδικτυακές περιπλανήσεις και συνάφειες.

Στη διάρκεια της εφηβείας, ειδικότερα, οι διαδικτυακές συναντήσεις φαίνεται να λειτουργούν παράλληλα και συμπληρωματικά με τις πραγματικές. Το γεγονός αυτό υπαγορεύει να εξετάσουμε αυτές τις δύο διαφορετικού τύπου δραστηριότητες, την «ψηφιακή» και την «πραγματική»,σε συνδυασμό μεταξύ τους. Είναι πιθανόνα αλληλεπιδρούν και να δρουν συμπληρωματικά, επηρεάζοντας η μία την άλλη, έως ότου καταλήξουν σαν συγκοινωνούντα δοχεία σε μία ομοιοστατική³ κατάσταση, η οποία ενδεχομένως μετατρέπει τους τρόπους του επικοινωνείν και του σχετίζεσθαι των σημερινών εφήβων.

Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τα ευρήματα διεθνών ερευνών, σύμφωνα με τα οποία η χρήση του διαδικτύου από κοινού με την παρακολούθηση τηλεόρασης και την τηλεφωνική συνομιλία αποτελούν τυπική συμπεριφορά για το 87% των εφήβων. Στη χώρα μας, σύμφωνα με το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, το 90% των ατόμων ηλικίας 16-20 ετών χρησιμοποιεί το διαδίκτυο, ενώ το 66% του παραπάνω ποσοστού ασχολείται με διαδικτυακές δραστηριότητες καθημερινά.

Α. Σιδηροπούλου (2010). *Ποιοτική διερεύνηση της ψυχολογικής πτυχής της σχέσης των εφήβων με το διαδίκτυο: Χρήση, στάσεις και ανάγκες*. Έρευνα. Πανεπιστήμιο Αθήνας: Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 80 –100 λέξεις.

(μονάδες 20)

B1. Τι εννοεί η ερευνήτρια όταν αναφέρεται στις «συνομιλίες της απουσίας»; Να αναπτύξετε την απάντησή σας σε μία παράγραφο (60 –80 λέξεις).

(μονάδες 10)

B2a. Να επισημάνετε τις διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις με τις οποίες επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στις περιόδους της δεύτερης παραγράφου (Σταδιακά...οθόνη του). Ποιες σχέσεις συνοχής δηλώνουν οι λέξεις που επισημάνατε;

(μονάδες 4)

³ ομοιοστατική: ισόρροπη

B2β. Να βρείτε τα δομικά στοιχεία της δεύτερης παραγράφου.
(μονάδες 3)

B2γ. «Οι χώροι κοινωνικής δικτύωσης, όπως π.χ. το FaceBook, αντικαθιστούν τη χαμένη αίσθηση του ανήκειν σε μια κοινότητα και προσφέρουν τα αναγκαία κοινωνικά «χάδια» και σημάδια αναγνώρισης της ύπαρξης.» Να μετατρέψετε την σύνταξη από ενεργητική σε παθητική. Γιατί ο συγγραφέας έχει επιλέξει αυτή τη μορφή;
(μονάδες 3)

Γ1. Να γράψετε μια συνώνυμη λέξη για τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου: **συνάφειες, υπερβαίνουν, παγιδευμένοι, ματαιώνει, αναδυόμενο.**
(μονάδες 5)

Γ2α. Να δηλώσετε αν η χρήση της γλώσσας στη λέξη λάμψη (επισημαίνεται και στο κείμενο με υπογράμμιση) είναι κυριολεκτική/δηλωτική ή μεταφορική/συνυποδηλωτική.
(μονάδες 3)

Γ2β. Να γράψετε δύο προτάσεις με τη λέξη λάμψη. Στη μία να χρησιμοποιήσετε τη λέξη με την κυριολεκτική/δηλωτική της σημασία και στην άλλη με τη μεταφορική/συνυποδηλωτική.
(μονάδες 2)

Δ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

(μονάδες 50)

Οι τεράστιες δυνατότητες επικοινωνίας που προσέφερε το διαδίκτυο ενσαρκώνονται κυρίως μέσα από τις υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter κ.ά.). Να γράψετε ένα άρθρο για τη σχολική σας εφημερίδα όπου θα παρουσιάσετε τα θετικά αποτελέσματα των υπηρεσιών αυτών και με δεδομένο τους κινδύνους που εγκυμονούν να παραθέσετε τις προτάσεις σας ώστε να αποφευχθούν οι κίνδυνοι αυτοί για τους νέους χρήστες των κοινωνικών δικτύων.

Καλή Επιτυχία!